

COVID-19: Eksporten er steget, men er fortsat under niveau

Af Katja Overgaard, Caroline Bo og Kajani Thangarajah

Siden COVID-19-pandemien for alvor ramte Europa og Danmark med restriktioner, lukkede markeder, økonomisk modgang og generel usikkerhed til følge, er dansk handel med udlandet faldet. Eksporten og importen af varer og tjenester faldt kraftigt de første måneder efter nedlukningen i marts, men udviklingen siden da har været forskellig på tværs af virksomheder og brancher.

I denne analyse belyses Danmarks udenrigshandel med varer og tjenester i perioden marts til november 2020. For bedst at kunne sammenligne situationen før og efter nedlukningen sammenlignes den samlede udvikling fra april til november med de forudgående otte måneder. Definitionen af udenrigshandel følger betalingsbalancens definition. Som noget nyt kobles betalingsbalancestatistikken med virksomhedsdata, hvilket blandt andet gør det muligt at foretage en brancheopdeling for at få et mere detaljeret billede af udviklingen i forskellige dele af økonomien.

Analysens hovedkonklusioner:

- COVID-19 har sat både eksporten og importen tilbage og var i november 2020 endnu ikke tilbage på samme niveau som før nedlukningen i marts 2020. Over hele perioden fra april til november 2020 faldt eksporten af varer og tjenester med 9 pct., mens importen faldt 6 pct. sammenlignet med den foregående ottemåneders periode. Det er især handlen med andre EU-lande, der er faldet.
- Eksporten for brancherne industri og især handel er mindre påvirket end andre branchers eksport. Industrieksporten var i perioden april til november 2020 samlet set 7 pct. lavere sammenlignet med den foregående ottemåneders periode, og det tilsvarende tal for handelsbranchen var 1 pct. Til sammenligning var transportbranchens eksport 13 pct. lavere.
- Industri- og handelsbranchens import var i perioden april til november 2020 stort set uændret. Det dækker dog over store udsving i handelsbranchen, som faldt kraftigt efter marts 2020, men som hurtigt kom tilbage og siden juni har ligget over niveauet i marts. Industriens import steg i april. Den har siden ligget under niveauet i marts, men er samlet set uændret set over de seneste otte måneder.
- Medicinal- og fødevarerindustrien skåner industrieksporten for et større fald. Sammenligner man den samlede periode april til november 2020 med de foregående otte måneder, er de to underbranchers eksport af varer og tjenester begge faldet mindre end den samlede industribranche.

Kontakt:

Katja Overgaard
kao@dst.dk
39 17 31 67

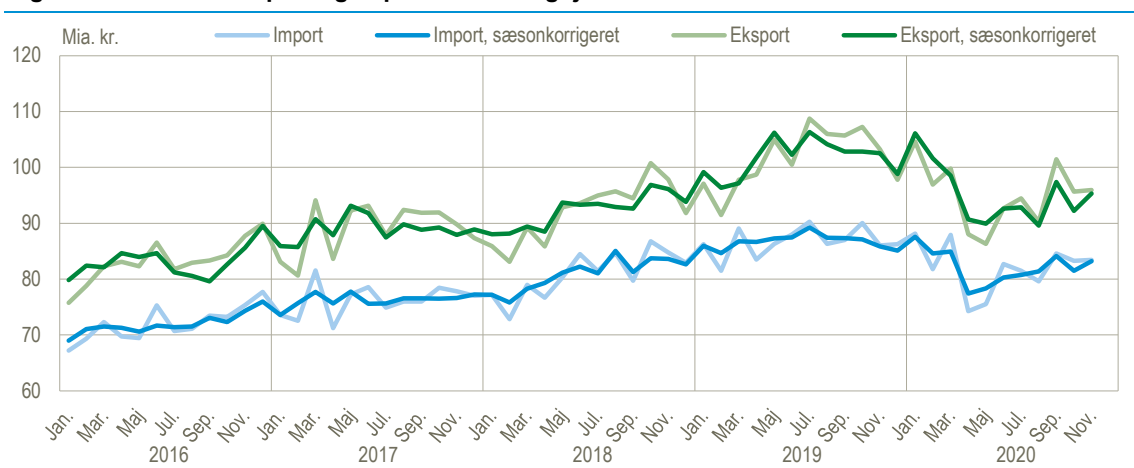
Caroline Bo
cbo@dst.dk
39 17 32 14

COVID-19 har sat eksporten og importen tilbage

Danmarks udenrigshandel med varer og tjenester har været stigende gennem adskillige år, men i april 2020 faldt både eksporten og importen markant, jf. figur 1. Det store fald i importen på 9 pct. og eksporten på 8 pct. fra marts til april 2020, blev efterfulgt af en stigning i resten af 2020. Handlen er dog endnu ikke tilbage på det niveau den havde i 2019.

COVID-19 har sat sine spor på udenrigshandlen siden april. Den samlede sæsonkorrigerede eksport i de otte måneder fra april til november 2020 var 9 pct. lavere end i den foregående ottemåneders periode, dvs. august 2019 til marts 2020. Den sæsonkorrigerede import var 6 pct. lavere.

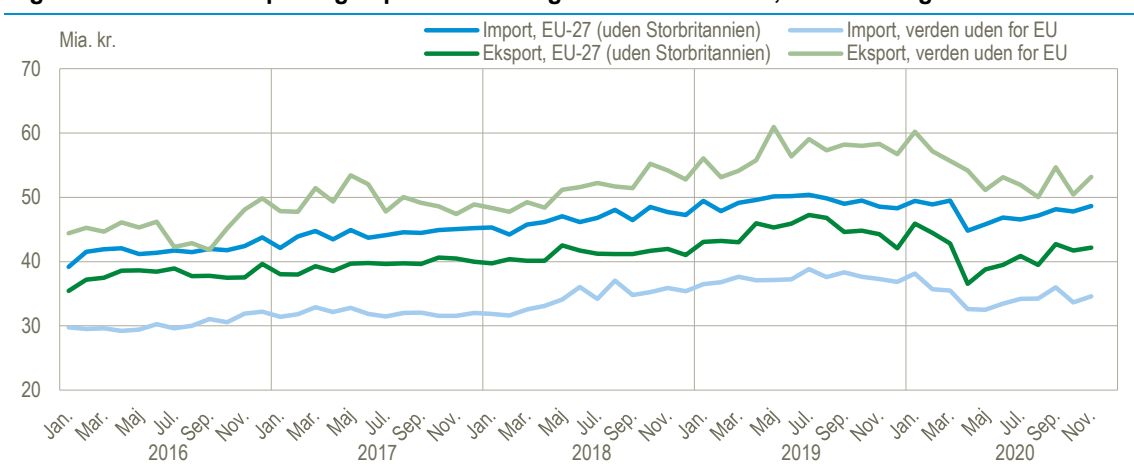
Figur 1 Samlet eksport og import af varer og tjenester

Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly. Tallene er i løbende priser.

Det markante fald i eksporten og importen i april skyldtes især en negativ udvikling i handlen med EU-landene, jf. figur 2. Samhandlen med landene uden for EU faldt også i april, men ikke i samme grad.

Figur 2 Samlet eksport og import med EU og lande uden for EU, sæsonkorrigeret

Anm.: Storbritannien er inkluderet i verden uden for EU.

Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly. Tallene er i løbende priser.

I denne analyse ses der nærmere på hvilke brancher, der har trukket udviklingen i eksporten og importen. Analysen er baseret på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost. Import og eksport af varer er således afgrænset ved, at der skal have fundet et ejerskifte sted mellem en dansk og en udenlandsk virksomhed. Hvorvidt varerne har passeret den danske grænse er således underordnet – selvom det oftest vil være tilfældet. Energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly er taget ud af tallene. Der anvendes sæsonkorrigerede tal. Nærmere beskrivelse af data og databearbejdning findes i boks 1.

Boks 1: Hvordan er tallene lavet?

I denne analyse anvendes virksomhedsdata fra betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost. Den direkte indberettede handel, som er opgjort på cvr-nummer, har fået tilknyttet en branche. Branchen er baseret på de oplysninger, der findes om virksomheden i det erhvervsstatistiske register og følger den danske branchenomenklatur DB07¹. Der findes handel, som ikke kan fordeles på cvr-nummer og som derfor ikke kan tildeles en branche. Det drejer sig bl.a. om visse opregninger for selskaber, som ikke indberetter, visse administrative kilder (bl.a. naturgas, rejser mv.) og handel, der ikke er foretaget af virksomheder (fx privates køb af tjenester). Disse data vil stadig indgå i totalerne.

I en stor industrikoncern er der oftest virksomheder inden for flere brancher, der har et tæt samspil fx produktions-, salgs-, og holdingselskaber. Foruden virksomheder i industribranchen, vil der derfor også være virksomheder i eksempelvis handelsbranchen, der er nært knyttet til industrien.

Bemærk at data til denne analyse adskiller sig fra data, der anvendes til at lave statistikken [Udenrigshandel med varer efter virksomhedskarakteristika](#) (Trade in Goods by Enterprise Characteristics – TEC). Hvor der i TEC anvendes data fra statistikken Udenrigshandel med varer er der, som nævnt, i denne analyse, anvendt data fra betalingsbalancestatistikken. Dette indebærer, at der i denne analyse bl.a. også indgår varehandel, der ikke krydser dansk grænse.

Tallene i denne analyse er uden energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly. Det skyldes, at transaktioner for disse varer og tjenester ofte er enkelte store transaktioner, som giver anledning til store udsving, der ikke er nødvendigvis er retvisende for den underliggende udvikling af Danmarks udenrigshandel.

For at kunne give et billede af udviklingen over tid på månedsniveau, er der brugt sæsonkorrigerede data til analysen. Sæsonkorrektion korrigerer data for de normale udsving, der historisk ses fra måned til måned, således at serien viser en udvikling, som ikke kan tilskrives sæsonmønstre i handlen. I figur 1 fremgår både de faktiske og sæsonkorrigerede data for at vise forskellen.

Handel er mindre påvirket end andre brancher

Fordeler man den danske udenrigshandel med varer og tjenester på brancher, er de tre største eksportbrancher industri, handel og transport. Tilsammen stod de for 79 pct. af eksporten i 2019. Når den samlede eksport faldt med 9 pct., set over de otte måneder april til november 2020, sammenlignet med de foregående otte måneder, er det bl.a. udviklingen i brancherne transport, industri og andre mindre brancher, der trækker ned.

Den største eksportbranche er industrien. I 2019 stod industrien for 40 pct. af den samlede danske eksport af varer og tjenester. I november 2020 var industrieksporten stadig ikke nået op på det eksportniveau, som branchen havde i marts 2020. Ses der på den samlede periode april til november var industrieksporten 7 pct. lavere sammenlignet med den foregående ottemåneders periode. Industribranchens eksport er dermed faldet lidt mindre end den samlede eksport. Inden for perioden har der dog været flere større udsving, jf. figur 3.

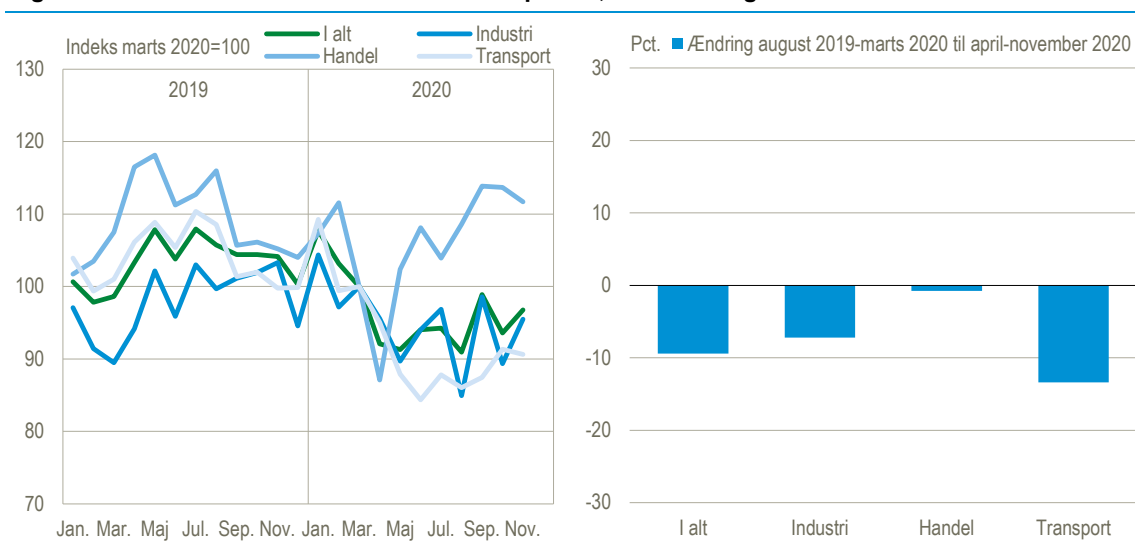
Handelsbranchens eksport tog et markant dyk i foråret, men fandt efterfølgende tilbage på næsten samme niveau som i 2019. I november 2020 lå handelsbranchens eksport en smule over niveauet i marts, og for den samlede ottemåneders periode april til november faldt handelsbranchens eksport kun med 1 pct., sammenlignet med de foregående otte måneder.

¹ Læs mere om den danske branchenomenklatur DB07

Handelsbranchens eksport udgjorde 17 pct. af den samlede eksport i 2019 og udgør dermed en mindre andel end industrien. De to brancher – industri og handel – kan dog ikke ses isoleret, idet en del industrivarer eksporteres gennem handelsbranchen, jf. boks 1.

Transportbranchen, som udgør samme andel af eksporten som handelsbranchen, har oplevet et kraftigt fald i eksporten. Mens eksporten i de andre store brancher er steget igen, er transportbranchen ikke kommet lige så godt igen efter faldet. I november 2020 lå branchens eksport fortsat væsentligt under niveauet i marts, jf. figur 3. For den samlede periode april til november faldt transportbranchens eksport med 13 pct. sammenlignet med den foregående ottemåneders periode.

Figur 3 De største brancher inden for eksporten, sæsonkorrigeret

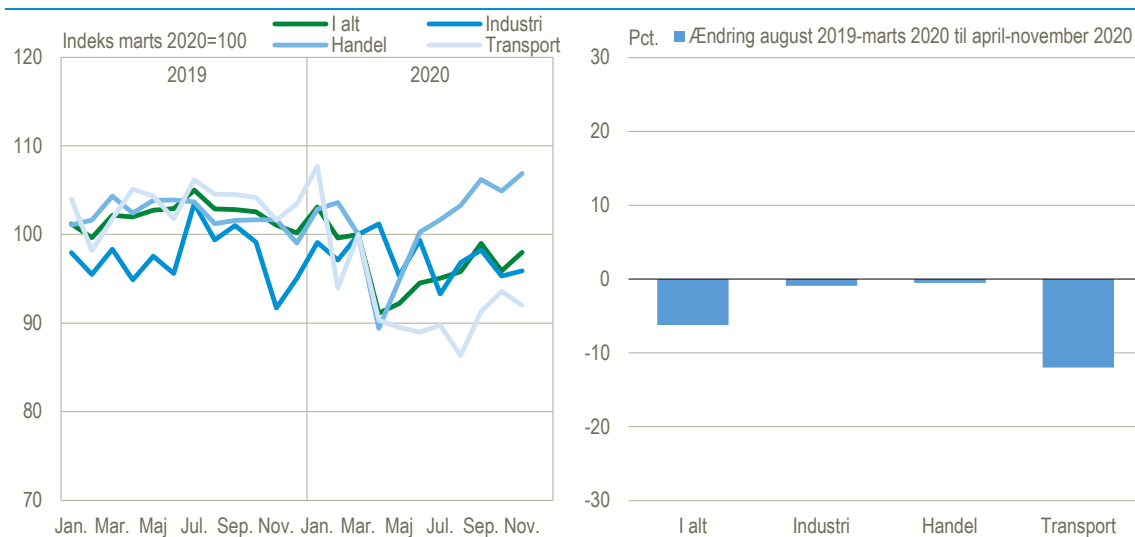
Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly.

Handelsbranchens import faldt markant i april, men steg hurtigt igen

Importen faldt knap så meget som eksporten. I november 2020 var importen næsten på samme niveau som i marts. Som tidligere nævnt, faldt importen 6 pct., når man sammenligner den samlede periode april til november 2020 med de otte foregående måneder.

De tre største brancher i importen – industri, handel og transport – tegnede sig for 75 pct. af den samlede import af varer og tjenester i 2019, hvoraf handelsbranchen alene stod for 31 pct. Importen i handelsbranchen lå i november over niveauet i marts, jf. figur 4. Ser man samlet på perioden april til november, sammenlignet med de otte foregående måneder, er branchens importniveau stort set uændret. Dette skal ses i lyset af, at handelsbranchens import faldt kraftigt i den første måned efter nedlukningen i marts. Faldet blev dog afløst af en stigning fra april til november.

Transportbranchens import lå i november fortsat under det importniveau, branchen havde i marts, jf. figur 4. Når man sammenligner den samlede periode april til november med de foregående otte måneder, faldt branchens import med 12 pct. Denne branche udgjorde 23 pct. af den samlede import i 2019, og er dermed den næststørste importbranche. Industriens import udgjorde 20 pct. af den samlede import i 2019. Industriimporten steg i april, men har siden ligget under niveauet i marts. Når der ses over den samlede periode april til november var industriens import af varer og tjenester stort set ikke påvirket, sammenlignet med den foregående ottemåneders periode.

Figur 4 De største brancher inden for importen, sæsonkorrigeret

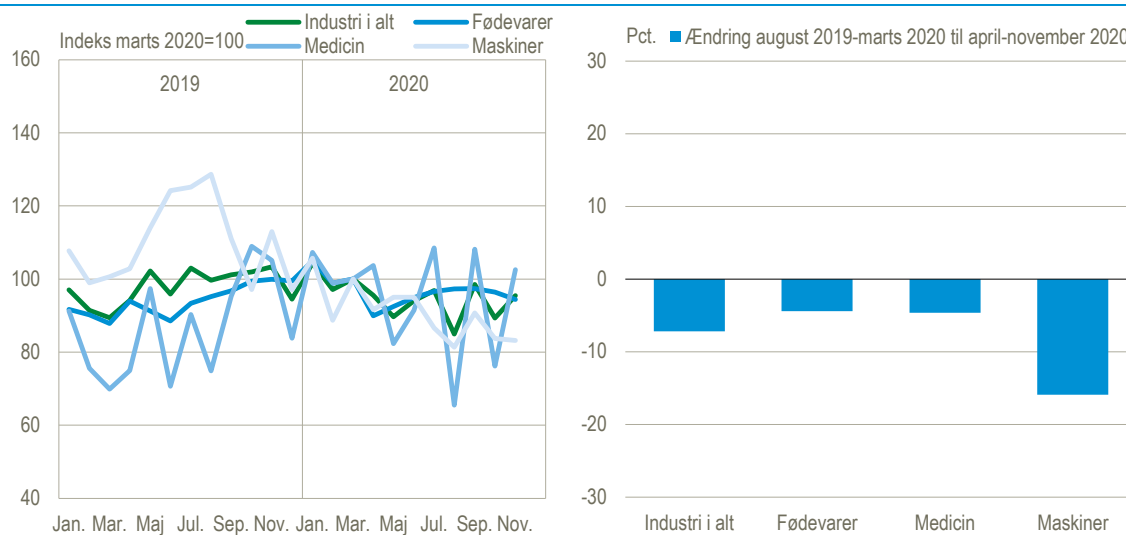
Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly.

Medicinal- og fødevarerindustrien dæmper faldet i den samlede eksport

Som beskrevet ovenfor var den samlede industrieksport i november stadig ikke nået op på det eksportniveau branchen havde i marts 2020. De tre største industribrancher – medicin-, maskin- og fødevarerindustrien – stod i 2019 for 63 pct. af den samlede industrieksport. Det trods alt beherskede gennemslag på industrieksporten skal ses i lyset af sammensætningen, idet fødevarer og medicin generelt er mindre konjunkturfølsomme.

Der er generelt store udsving fra måned til måned i medicinalindustriens eksport, hvilket slår igennem i eksportudviklingen for den samlede industri, jf. figur 5. I november var medicinalindustriens eksport af varer og tjenester på niveau med det man så i marts. Ser man på den samlede periode april til november, faldt medicinalindustriens eksport med 5 pct. sammenlignet med de foregående otte måneder. Tilsvarende faldt fødevarerindustriens eksport 4 pct. i perioden, og var fortsat under marts-niveauet i november.

Som det ses i figur 5, har medicinal- og fødevarerindustriens eksport trukket den samlede industrieksport op. Et fald på 16 pct. i maskinindustriens eksport har omvendt trukket den samlede industrieksport ned, når der ses på den samlede periode fra april til november sammenlignet med de foregående otte måneder.

Figur 5 Udvalgte industriunderbranchers eksport, sæsonkorrigeret

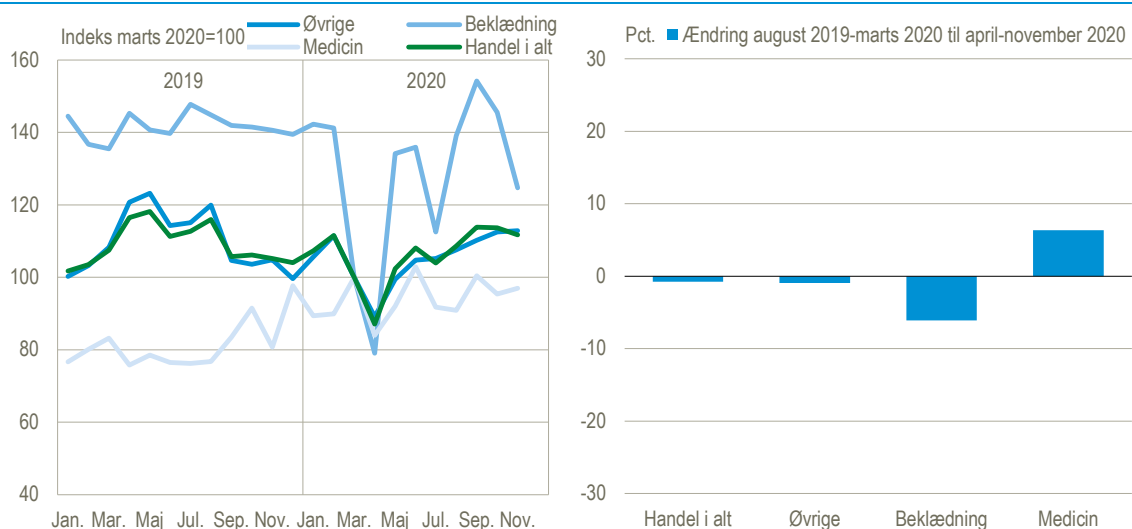
Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly.

Når man sammenligner udenrigshandel på tværs af forskellige brancher, skal det pointeres, at udviklingen i de forskellige brancher ikke kan ses helt uafhængigt af hinanden. Virksomheder i en branche kan have en stærk tilknytning til en anden branche. Dette er eksempelvis tilfældet for store industrikoncerner, der oftest har virksomheder inden for flere brancher. Har en industrikoncern eksempelvis et produktionsselskab og et salgsselskab, så vil de typisk være placeret i to forskellige brancher. Selvom salgsselskabet tilhører handelsbranchen, har selskabet en stærk tilknytning til industribranchen, da det er en vigtig del af en stor industrikoncern.

Ses der på underbrancherne til handelsbranchen, er der store forskelle i eksportudviklingen siden marts. For handelsvirksomheder, der handler medicinalvarer, kan der ikke ses et ændret eksportmønster i perioden fra april til november, jf. figur 6. Ligesom for medicinalindustrien, er der generelt store udsving fra måned til måned i eksporten for handelsvirksomheder, der handler medicinalvarer. Sammenlignes den samlede periode april til november med den foregående ottemåneders periode, er eksporten for disse medicinal-handelsvirksomheder steget.

I starten af perioden var bl.a. handelsvirksomheder inden for beklædning og fodtøj med til at trække den negative udvikling i handelseksporten. Det er til gengæld også disse virksomheder, der var med til at trække den positive udvikling i månederne umiddelbart efter det kraftige fald i april. Modsat industribranchen er handelsbranchens eksport fordelt ud på væsentligt flere underbrancher. Det indebærer, at mange mindre underbrancher derfor også er med til at præge den udvikling, der ses i handelsbranchen.

Figur 6 Udvalgte handelsunderbranchers eksport, sæsonkorrigeret

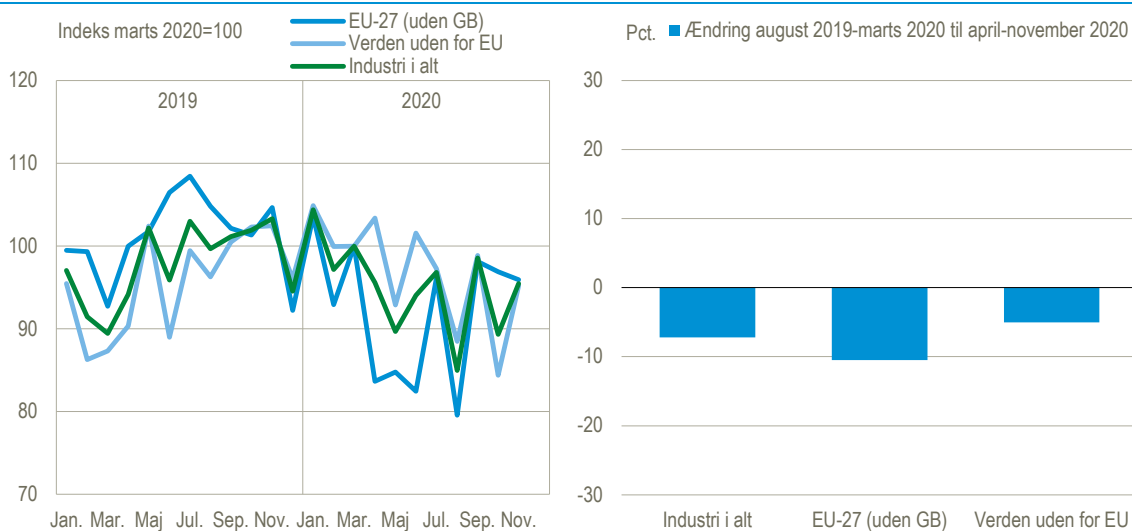

Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly.

Industriens eksport til EU tog et betydeligt dyk i foråret

Som vist i figur 2 var særligt den danske eksport til de andre EU-lande hårdt ramt lige efter nedlukningen i marts. Dette fald kan bl.a. tilskrives et fald industriens eksport. Især industriens eksport til EU blev hårdt ramt i april og har frem til juli ligget under eksporten til ikke-EU-landene, jf. figur 7. Set over den samlede periode april til november 2020, sammenlignet med de foregående otte måneder, er industriens eksport til lande inden for EU faldet med 10 pct. Industriens eksport til lande uden for EU har ikke været nær så hårdt ramt, idet den faldt med 5 pct. i samme periode.

Figur 7 Industriens eksport til EU og lande uden for EU, sæsonkorrigeret

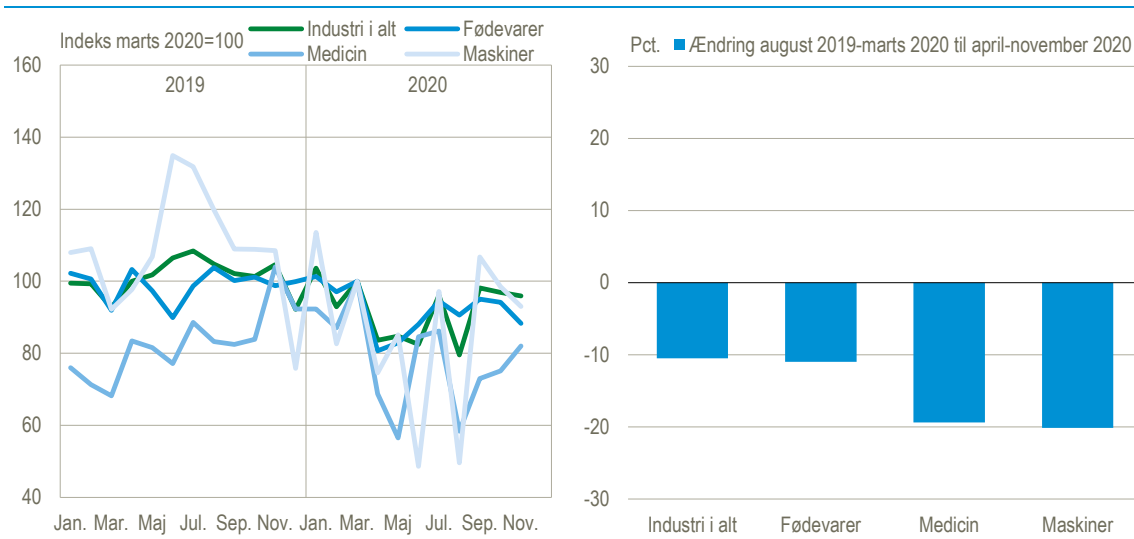
Anm.: Storbritannien er inkluderet i verden uden for EU.

Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly.

Maskinindustriens eksport til EU har været hårdt ramt

Ses der på eksporten til EU for nogle af industriens underbrancher, er der store forskelle i perioden siden marts 2020, jf. figur 8. Den danske maskinindustri eksport til EU faldt markant frem til juni, men i november var den næsten på niveau med det man så i marts. Set over hele perioden april til november er branchens eksport dog faldet med 20 pct. sammenlignet med de forgående otte måneder. I samme periode oplevede også medicinalindustrien et markant fald i eksporten til EU-landene på 19 pct.

Figur 8 Udvalgte industriunderbranchers eksport til EU, sæsonkorrigeret

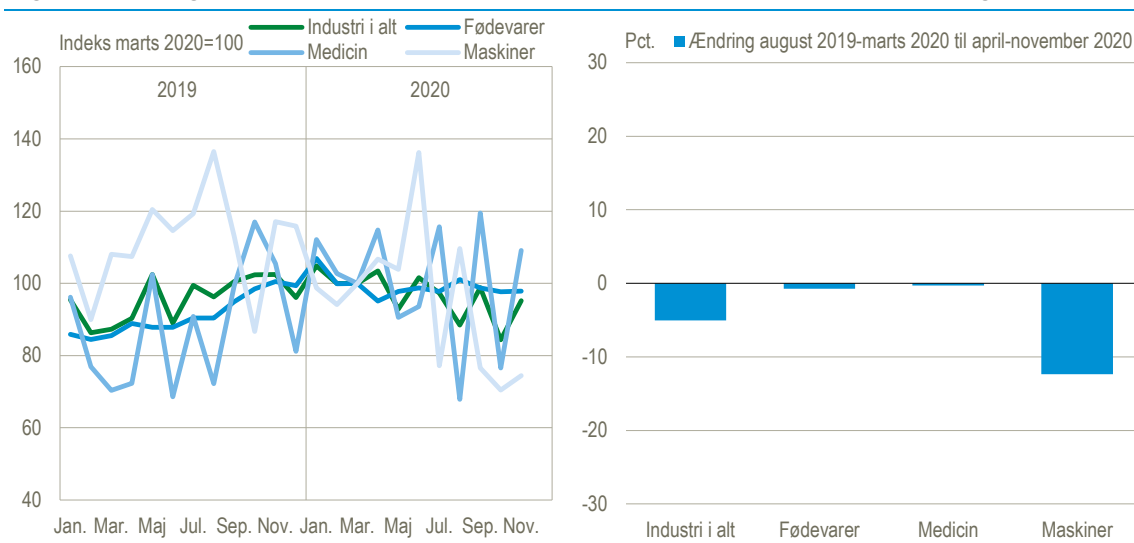

Anm.: Storbritannien er inkluderet i verden uden for EU.

Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly.

Som vist i figur 2, faldt den samlede eksport til landene uden for EU ikke i samme grad som eksporten til EU-landene. Eksporten for både medicinalindustrien og fødevarerindustrien holdes oppe af en stabil eksportudvikling i 2020 på markederne uden for EU, jf. figur 9. Maskinindustrien er dog også kraftigt ramt af nedgang på dette marked. Maskinindustriens eksport til landene uden for EU faldt 12 pct., når man sammenligner den samlede periode april til november 2020 med de foregående otte måneder.

Figur 9 Udvalgte industriunderbranchers eksport til lande uden for EU, sæsonkorrigeret

Anm.: Storbritannien er inkluderet i verden uden for EU.

Kilde: Særkørsel på betalingsbalancestatistikens vare- og tjenestepost eksklusiv energivarer, køb og salg af intellektuelle rettigheder, bygge- og anlægstjenester samt skibe og fly.